

از محفل دبیرای شعر در حرم مطهر تانسِل تازه‌داستان‌نویسان؛

نگاهی به جریان‌سازی ادبی مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی در سال۱۴۰۵

کلمه در جوار آفتاب دارد

عرفان غریبی | ۲۷ شهریور، سالروز درگذشت استاد سیدمحمدحسین شهریار، در تقویم رسمی کشور «روز شعر و ادب فارسی» نام گرفته است؛ مناسبتی که معمولاً فرصتی برای بازخوانی میراث بزرگ زبان فارسی و یادکرد از شاعرانی می‌شود که هر کدام بخشی از حافظه فرهنگی ایران را ساخته‌اند. در مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی، پاسخ این پرسش را باید در مجموعه‌ای از فعالیت‌های به‌هم پیوسته جست‌وجو کرد؛ فعالیت‌هایی که در سال ۱۴۰۵ همچنان در قالب شعر، داستان، طنز، آموزش، نقد، تولید رسانه‌ای و رویدادهای ادبی ادامه دارند. «انجمن ادبی رضوی» همچنان شاعران را در حرم مطهر حضرت رضا(ع) گرد هم می‌آورد، «عصر داستان» محل رفت‌وآمد نویسندگان و علاقه‌مندان ادبیات داستانی است و «عصر طنز» هفته به‌هفته از اتفاق‌های زندگی روزمره برای نوشتن سوزه پیدا می‌کند. در همین حال، نخستین دوره جایزه ادبی داستان کوتاه «هشت» نیز پس از دریافت ۲هزار ۵۵۹ اثر، به مرحله نهایی رسیده و ۱۶۶ داستان برای ادامه داوری انتخاب شده‌اند؛ ۱۲۶ اثر در بخش بزرگسال و ۴۰ اثر در بخش قلم‌جوان.این‌ها وقتی کنار هم قرار می‌گیرند، تصویری فراتر از چند برنامه مناسبتی می‌سازند؛ تصویری از تلاش برای شکل دادن به یک جریان ادبی که از نوشتن آغاز می‌شود، با‌خواندن و نقد ادامه پیدا می‌کند و در نهایت می‌تواند به کتاب، رسانه، جشنواره و دیده شدن اثر برسد.

■ شعری که دوشنبه به دوشنبه ادامه پیدا می‌کند

قدیمی‌تر تین ضلع این جریان، «انجمن ادبی رضوی» است؛ محفلی که بیش از سه دهه از فعالیت آن می‌گذرد و همچنان جلسات خود را در حرم مطهر رضوی برگزار می‌کند. اهمیت چنین انجمنی را شاید نتوان فقط با شمار جلسات توضیح داد. یک محفل ادبی زمانی هویت پیدا می‌کند که چند نسل در آن حضور داشته باشند؛ شاعری که سال‌ها تجربه دارد کنار کسی بنشیند که هنوز در حال پیدا کردن زبان خود است، شعر تازه در جمع خوانده شود و اثر، پیش از آنکه منتشر شود یا به مخاطب گسترده‌تری برسد، از نگاه و نقد دیگران عبور کند. این چرخه در سال

انل ظهر	اتان مغرب	اتان صبح فردا
۱۱:۵۹	۱۸:۲۷	۴:۲۵
غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا
۱۸:۰۹	۲۳:۱۷	۵:۴۹

پنجشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۵ | ربیع الثانی ۱۴۴۸ | ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۶ | سال سی و نهم | شماره ۱۱۰۲۸ |

انان ظهر	اتان مغرب	اتان صبح فردا
۱۱:۲۶	۱۷:۵۵	۳:۵۱
غروب خورشید	نیمه شب شرعی	طلوع فردا
۱۷:۳۶	۲۲:۴۴	۵:۱۶

صاحب امتیاز: مؤسسه فرهنگی قدس وابسته به آستان قدس رضوی
مدیرعامل و مدیر مسئول: علی یعقوبی
سرمدیر: سید محسن اسدی

آدرس دفتر مرکزی مشهد: بولوار سجاد، نبش سجاد ۱
تلفن: ۰۵۱) ۳۷۸۵۰۱۱-۱۴

۹۱۷۲۵ - ۵۷۷	● صندوق پستی:	۳۷۶۲۵۸۷ - (۰۵)
۳۳۶ دفتر تهران: بولوار کشاورز، بین کارگر و جبارزاده، شماره ۳۳۶	● نامیر سردیر:	۳۷۶۱۰۸۷ - ۳۷۶۸۴۰۰۴ - (۰۵)
۶۶۹۳۷۵۵ (۰۲۱)	● تلفن:	۳۷۰۸۸ - ۳۷۲۸۲۰۵ - (۰۵)
۶۶۴۳۰۱۲۲ (داخلی۰۲۱)	● نامبر:	فاکس: ۳۷۶۱۰۰۸۵ - (۰۵)
۳۰۰۰۶۵۶۷	● پیامک:	۳۷۶۷۶۵۹۶ - (۰۵)
۳۷۶۱۰۰۸۶ (۰۵)	● ارتباطات مردمی:	● چاپ مشهد:
۳۷۶۱۸۰۴۴-۵ (۰۵)	● امور مشترکین:	● چاپ هرمزان تهران:
		● چاپخانه مجامع

همین فضا شده است. شعرخوانی‌ها ضبط و برای عرضه در رسانه آماده شده‌اند، محافل ادبی امکان انتشار تصویری پیدا کرده‌اند و داستان از صفحه کاغذ به قالب صوتی رسیده است. در یکی از تجربه‌های پیشین، ۱۱پادکست داستان رضوی در پیوند با فعالیت «عصر داستان» تولید شد. همچنین تولید ده‌ها آیتَم شعرخوانی و مدیحه‌سرایی برای عرضه رسانه‌ای، تجربه دیگری از گسترش دامنه مخاطبان شعر بوده است.

■ بزگرداشت ادبیات؛ با نوشتن ادامه آن

نام شهریار در تقویم ۲۷ شهریور، یادآور بخشی درخشان از میراث شعر فارسی است؛ همان گونه که فردوسی، سعدی، حافظ، مولانا و ده‌ها شاعر و نویسنده دیگر ستون‌های حافظه فرهنگی ایران را ساخته‌اند اما زبان فارسی فقط با خواندن دوباره آثار گذشتگان زنده نمی‌ماند. زمانی پاسداشت ادبیات کامل می‌شود که شاعر جوان امروز نیز فرصت سرودن داشته باشد، نویسنده تازه‌کار بداند کسی داستانش را جدی خواهد خواند، طنزنویس بتواند از دل زندگی جامعه سوزه استخراج کند و استعداد تازه، میان آموزش، تجربه، نقد و ارائه اثر مسیری پیش روی خود ببیند. در سال ۱۴۰۵، بخشی از این مسیر در مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی همچنان در جریان است؛ از محفل باسابقه شاعران در جوار بارگاه ملکوتی حضرت رضا(ع) تا جلسات داستان و طنز و از نخستین تجربه‌های نوشتن تا هزاران داستانی که به جایزه ادبی «هشت» رسیده‌اند.

زبان فارسی، تخیل، طنز و روایت، فرصت مواجهه مستقیم علاقه‌مندان با تجربه استادان این حوزه‌ها را فراهم کرده‌اند. به این ترتیب، رابطه میان «کلاس» و «انجمن» می‌تواند یکی از مهم‌ترین حلقه‌های پرورش استعداد باشد؛ کلاس ابزار را معرفی می‌کند و انجمن فضایی فراهم می‌آورد که هنرجو از آن ابزار استفاده کند.

■ کتاب؛ وقتی اثر دوباره به جمع بازمی‌گردد

کتاب نیز بخشی از این زیست ادبی است. در بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی، انتشار کتاب نقطه پایان در نظر گرفته می‌شود؛ اثری منتشر می‌شود، رونمایی برگزار شده و ماجرا تمام می‌شود. اما در فعالیت‌های انجمن ادبی رضوی، مجموعه‌های شعر و آثار ادبی بارها به فضای نقد بازگشته‌اند. کتاب خوانده می‌شود، درباره زبان و ساختار آن حرف زده می‌شود و گاهی گفت‌وگو از خود اثر فراتر می‌رود و به تجربه زیسته شاعر، نسبت شعر با جامعه و جایگاه شعر آیینی در ادبیات امروز می‌رسد. در کنار این فعالیت، بخشی از شعرهای اعضای انجمن طی سال‌های گذشته نیز گردآوری و در مجموعه‌هایی مانند «شمیم‌بهشت» منتشر شده است.

■ وقتی شعر و داستان از کاغذ فاصله می‌گیرند

مخاطب ادبیات امروز الزاماً مخاطبی نیست که فقط کتاب کاغذی بخواند یا برای شنیدن شعر به یک سالن بیاید. پادکست، ویدئو، شبکه اجتماعی و رسانه‌های تصویری، شکل مواجهه بخشی از جامعه با ادبیات را تغییر داده‌اند. فعالیت ادبی مؤسسه نیز در سال‌های اخیر به تدریج وارد

بیش از چهار دهه است بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی از میراث زبان فارسی پاسداری می‌کند

از نسخه‌های خاموش تا واژه‌های زنده

داشته باشد که در هیچ متن دیگری باقی نمانده است.

از همین منظر، انتشار «مجموعه رسائل فارسی» یکی از بخش‌های قابل توجه کارنامه بنیاد محسوب می‌شود. نخستین دفتر این مجموعه در سال ۱۳۶۸ انتشار یافت و گروه نقد و تصحیح متون، رساله‌های فارسی کم‌حجمی که به تنهایی امکان انتشار در قالب کتاب مستقل نداشتند را شناسایی و تصحیح کرد و در کنار یکدیگر قرار داد. منابع موجود از انتشار دست‌کم ۱۲دفتر در این مجموعه حکایت دارد.

مرور موضوع رساله‌ها نیز گستره این میراث‌رانشان می‌دهد؛ از شرح‌اشعار و متون عرفانی گرفته تا مکاتبات تاریخی، وقف‌نامه‌ها، معراج‌نامه‌ها و ساقی‌نامه‌ها برای نمونه در دفتر دوازدهم این مجموعه، رساله‌ای در شرح بیت‌ی از عطار نیشابوری، معراجیه ملاحیرتی تونی و مجموعه‌ای از ساقی‌نامه‌ها در کنار استاد تاریخی تصحیح‌و منتشر شده‌است.

■ از ابن سینا تا سفرنامه‌ای منظوم

دامنه آثاری که طی سال‌های مختلف با این رویکرد در بنیاد منتشر شده، متنوع است. «معراج‌نامه» منسوب به ابن‌سینا با مقدمه، تصحیح و تعلیقات نجیب مایل هروی، در سال ۱۳۶۵ در بنیاد انتشار یافت؛ نمونه‌ای از احیای یک رساله فارسی کهن. همچنین «نورالمشرقین» سفرنامه‌ای منظوم از دوره صفوی، با مقدمه، تصحیح و تعلیقات مایل هروی از سوی بنیاد منتشر شده است. در کنار خود متن‌ها، این بنیاد به دانش پیرامون کتاب و کتابت نیز پرداخته است. «کتاب‌آرایی در تمدن اسلامی؛ واژگان نظام کتاب‌آرایی» از دیگر آثار نجیب مایل هروی است که بنیاد آن را در سال ۱۳۷۲ منتشر کرده و به بخشی از فرهنگ و اصطلاحات سنت کتاب‌آرایی می‌پردازد.

■ شعر فارسی؛ از فردوسی تا خاقانی

با همه این‌ها، کارنامه ادبی بنیاد به نسخه‌شناسی و تصحیح متون محدود نمی‌شود. انتشار «دفتر دناپای» منتخبی از شاهنامه فردوسی» در آغاز دهه ۱۳۷۰، نمونه‌ای از توجه مستقیم به یکی از مهم‌ترین ستون‌های شعر فارسی است. این

مهلا دانشمند | پاسداشت شعر و ادب فارسی تنها در سرودن شعر و برگزاری

محافل ادبی خلاصه نمی‌شود؛ گاهی حفظ یک واژه فراموش شده، بازخوانی نسخه‌ای چندصدساله یا تصحیح متنی کهن، حلقه‌ای از زنجیره انتقال زبان و فرهنگ یک ملت از گذشته تا امروز را حفظ می‌کند.

به گزارش آستان‌نیوز، نگاهی به پیش از چهار دهه فعالیت بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، از شکل‌گیری گروه فرهنگ و ادب تا تصحیح متون، انتشار رسائل فارسی، پژوهش درباره شعر کلاسیک و یازبایی برابرهای فارسی قرآن، بخشی کمتر دیده‌شده از تلاش آستان قدس رضوی برای پاسداشت این میراث را آشکار می‌کند.

بیست‌وهفتم شهریورماه در تقویم رسمی کشور به مناسبت سالروز درگذشت استاد سیدمحمدحسین شهریار، شاعر نامدار معاصر، «روز شعر و ادب فارسی» نام گرفته است؛ مناسبتی که بیش از هر چیز، فرصتی برای دوباره دیدن سرمایه‌ای است که قرن‌ها بخش مهمی از حافظه تاریخی و هویتی ایرانیان را در خود حفظ کرده است. شعر و ادبیات فارسی اما فقط در دیوان شاعران و قفسه کتاب‌های ادبی خلاصه نمی‌شود. هزاران رساله، تفسیر، سفرنامه، متن تاریخی، اثر عرفانی و نوشته دینی در طول قرن‌ها به زبان فارسی پدید آمده و هر کدام بخشی از مسیر تحول این زبان را در خود ثبت کرده‌اند.

■ وقتی فرهنگ و ادب از نخستین گروه‌های بنیاد شد

ارتباط بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی با زبان و ادبیات فارسی، سابقه‌ای نزدیک به عمر این مجموعه دارد. محمدجعفر یاحقی، استاد نام‌آشنای زبان و ادبیات فارسی، در سال ۱۳۶۳ و همزمان با سال‌های آغازین فعالیت بنیاد، «گروه فرهنگ و ادب» را در این مجموعه بنیان گذاشت و مدیریت کرد. همین سابقه نشان می‌دهد حضور ادبیات در این بنیاد، فعالیت‌ی فرعی یا مناسبتی نبوده و از نخستین سال‌های شکل‌گیری، ساختار پژوهشی آن مورد توجه قرار گرفته است.

از دل همین جریان، طرح‌هایی متولد شد که موضوع آن‌ها در مرز میان مطالعات اسلامی و زبان فارسی قرار می‌گرفت؛ جایی که یک پژوهش قرآنی می‌توانست همزمان منبعی برای شناخت تاریخ زبان فارسی باشد و یک تفسیر دینی، بخشی از مهم‌ترین میراث نثر فارسی را در خود جای داده باشد.

یکی از روشن‌ترین نمونه‌های این پیوند، «فرهنگ‌نامه قرآنی» است؛ اثری که برابرهای فارسی واژه‌های قرآن کریم را بر اساس ۱۴۲ نسخه خطی کهن قرآن، محفوظ در کتابخانه آستان قدس رضوی گردآوری کرده است. این

سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی

در نظر دارد تهیه ، تحویل ، نصب و راه اندازی ۳ دستگاه هوارسان و ۷ دستگاه آگزاست فن را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید، لذا متقاضیان می‌توانند تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۱ ضمن هماهنگی با دبیرخانه سازمان (تلفن: ۰۵۱-۳۱۳۰۵۲۴۳) و مراجعه حضوری به نشانی : مشهد- خیابان شهید اندرزگو- حرم مطهر - ورودی باب الجواد (ع) - طبقه فوقانی فروشگاه رضوی واحد دبیرخانه نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی

در نظر دارد تهیه ، حمل، تحویل ، نصب و راه اندازی مخزن های آیس بانک را از طریق مناقصه عمومی به فروشنده واجد شرایط واگذار نماید، لذا متقاضیان می‌توانند تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۱ ضمن هماهنگی با دبیرخانه سازمان (تلفن: ۰۵۱-۳۱۳۰۵۲۴۳) و مراجعه حضوری به نشانی : مشهد- خیابان شهید اندرزگو- حرم مطهر - ورودی باب الجواد (ع) - طبقه فوقانی فروشگاه رضوی واحد دبیرخانه نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

آگهی

مناقصه

سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی

در نظر دارد تعداد ۲۴ آیتَم تجهیزات کنترلی جهت پروژه های سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی را از طریق مناقصه عمومی خریداری نماید، لذا متقاضیان می‌توانند تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۱ ضمن هماهنگی با دبیرخانه سازمان (تلفن: ۰۵۱-۳۱۳۰۵۲۴۳) و مراجعه حضوری به نشانی : مشهد- خیابان شهید اندرزگو- حرم مطهر - ورودی باب الجواد (ع) - طبقه فوقانی فروشگاه رضوی واحد دبیرخانه نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

آگهی

مناقصه

آگهی

مناقصه

